

Qüestions d'Habitatge

23

NOVEMBRE 2019

El model de rehabilitació de Barcelona

Índex

Qüestions d'Habitatge
Número 23. Novembre 2019

Col·lecció
Qüestions d'Habitatge

Coordinació:
Departament de Comunicació de l'Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona

Fotografies:
Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona

Consell de redacció:
Lucía Martín, Josep Maria Montaner, Javier Burón, Àngels Mira, Vanesa Valiño, Carlos Macías, Anna Ganuza, Gemma Font, Jordi Palay i Núria Ventura.

Edició:
Ajuntament de Barcelona
Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona

Reservats tots els drets d'edició

Disseny gràfic i maquetació:
Gerard Medina

Direcció editorial:
Direcció d'imatge i Serveis Editorials
ISSN 2462-4160
Dipòsit Legal: B-4847/99

Presentació: La rehabilitació, una eina de transformació 5
Lucía Martín González, Regidora d'Habitatge i Rehabilitació de l'Ajuntament de Barcelona

Cap a una nova cultura de la rehabilitació a Barcelona 9
Josep Maria Montaner, arquitecte i catedràtic de teoria i història de l'arquitectura (ETSAB-UPC)

El potencial transformador de la rehabilitació 21
Jordi París. President de la Cambra d'Empreses de Serveis Professionals a la Construcció

Rehabilitació: Els reptes de les empreses constructors 25
Josep Gassiot i Matas. President del Gremi de Constructors d'Obres de Barcelona i Comarques

Conversa amb Carme Borrell, gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona: "Les condicions físiques de l'habitatge influeixen en la salut de les persones" 31
Núria Pedrals. Arquitecta

Annex: exemples de rehabilitació

La rehabilitació del barri de Canyelles 41

La rehabilitació de Lope de Vega, 111 47

La rehabilitació del parc públic d'habitatges 53

La rehabilitació és clau per respondre adequadament al canvi climàtic.

CAPÍTOL

02 El potencial transformador de la rehabilitació

Segons el diccionari, *rehabilitar* és restituir alguna cosa al seu primer estat. Malgrat això, i pel que fa als edificis, cal que la rehabilitació els dugui més enllà del seu estat original. La rehabilitació ha de donar resposta a les necessitats presents i futures, i no a les del moment en què es va construir l'edifici.

Ens convé, per tant, imaginar què demanarem als edificis en un futur no gaire llunyà. Molt probablement, el que cal demanar al parc construït és un alt grau de resiliència.

La resiliència, contrària a la fragilitat, és la capacitat d'un ecosistema de retornar a un estat normal després de ser afectat per perturbacions o interferències. La resiliència dels edificis és la seva capacitat d'adaptar-se als canvis. És el més semblant a la seva intel·ligència, no necessàriament digital.

A quins canvis?

Tot sembla indicar que els edificis s'hauran d'adaptar cada cop més a canvis climàtics i funcionals.

La variabilitat climàtica és cada cop més present, també a casa nostra, i els edificis són un element clau per respondre-hi adequadament.

Aquí tenim una particularitat interessant, ja que el nostre clima, contràriament a molts altres indrets del planeta, ha tingut sempre dos reptes: obtenir el confort quan fa calor i obtenir-lo també quan fa fred.

Jordi París

President de la Cambra d'Empreses de Serveis Professionals a la Construcció

En molts països, la qüestió havia estat fins ara més simple: o feia fred (i la solució era captar la màxima radiació solar amb el màxim aïllament), o feia calor (i la solució era protegir-se de la radiació solar i gestionar la ventilació i la inèrcia tèrmica amb un cert grau d'aïllament). A aquests països els serà més difícil adaptar-s'hi, ja que la seva cultura constructiva no permet adaptar-se simultàniament a les dues condicions adverses. Els episodis de *canicule* (onada de calor) a França en són un exemple ben proper.

Si aprofitem una cultura constructiva que permet adaptar-se a situacions diverses i utilitzem les tecnologies de la construcció al nostre abast (materials, sistemes, eines de càlcul), podem aconseguir grans estalvis energètics i econòmics i fer-los compatibles amb el confort dels espais, fins i tot en situacions de més variabilitat climàtica.

Un altre tipus de canvis que caldrà afrontar són els canvis funcionals als edificis, i la rehabilitació també hi pot tenir un paper destacat. Aquests canvis s'havien produït sempre, però segurament mai amb l'acceleració que vivim avui.

Quan s'acaba una gran reforma en un hospital, sovint ens trobem que es comença a plantejar una nova reforma d'alguns paquets funcionals, ja que han començat a canviar les necessitats del seu programa funcional. Una escola que s'estigui construint avui pot necessitar ser reconvertida en

